

कर्मधारय समास

सूत्र — “विशेषण विशेष्येण बहुलम्”

इस समास का पूर्वपद विशेषण तथा उत्तरपद विशेष्य होता है।

Example —

नीलकमलम् — नीलं कमलम्
↓ ↓
विशेषण विशेष्य

समासिक पद

समास विग्रह

↓
पीतवसनम्

↓
पीतं वसनम्

कृष्ण सर्पः

कृष्णः सर्पः

महादेवः

महान् चासौ देवः

महाराजः

महान् च असौ राजा

महाकाव्यम्

← [X महान् चासौ काव्यम् X
✓ महते काव्यम् ✓

महारथी

महान् चासौ रथी

महाकविः

महान् कविः

महार्षिः

महान् चासौ ऋषिः

श्रेष्ठ पुरुषः — श्रेष्ठः पुरुषः

श्वेतवस्त्रम् — श्वेतं च तत् वस्त्रम्

श्वेताश्वः — श्वेतः चासौ अश्वः

सुन्दर बालकः — सुन्दरः च असौ बालकः

मधुर फलम् — मधुरं च तत् फलम्

नीलाकाशः — नीलः आकाशः

रक्तोत्पलम् — रक्तं च तत् उत्पलम्

गौर बालकः — गौरः बालकः

नीलाकाशः — नीलः आकाशः

सज्जनः — सत् जनः

विद्याधनम् — विद्या इव धनम्

मुखकमलम् — मुख इव कमलम्

नीलोत्पलम् — नीलम् उत्पलम्

नीलाम्बुजम् — नीलम् अम्बुजम्

पीताम्बरम् — पीतम् अम्बरम्

श्वेताम्बरम् — श्वेतम् अम्बरम्

महाजनः — महान् च असौ जनः

धनश्यामः — धन इव श्यामः

चन्द्रमुखम् — चन्द्र इव मुखम्

पुरुषव्याघ्रः — पुरुष एव व्याघ्रः

महधनम् — महान् चासौ धनम्

महावनम् — महान् चासौ वनम्

कुपुत्रः — कुत्सित पुत्रः

सुदेशः — सुन्दरः चासौ देशः

विशालाक्षः — विशाल चासौ अक्षः

श्रेष्ठपुरुषः — श्रेष्ठः चासौ पुरुषः

परमेश्वरः — परम् चासौ ईश्वरः

नवगृहम् — नवं गृहम्

राजपुरुषः — राजाः पुरुषः

अन्य →

अधमरा, गगनचुम्बी, दीनानाथ, देशान्तर,

महाधमः |